

Valtuustoaloite

Turvallisen tilan periaatteiden käyttöönotosta valtuusto- ja kunnan luottamushenkilötyöhön

Ehdotus

Kaupunginvaltuusto päättää, että:

1. Kunta laatii ja ottaa välittömästi käyttöön ****turvallisen tilan periaatteet**** kaikkeen valtuuston, lautakuntien, jaostojen sekä muiden luottamushenkilöelinten kokouksiin, valmisteluun ja päätöksentekoon sekä luottamushenkilöiden kaikkeen muuhun kunnan edustamiseen liittyvään työhön (ml. tilaisuudet, some-viestintä ja sidosryhmäyhteistyö).
2. Periaatteet sisällytetään pakollisena osana kaikkien uusien ja jatkavien luottamushenkilöiden perehdytykseen sekä vuosittain toistuvaan täydennyskoulutukseen.
3. Kunta järjestää intersektionaaliseen yhdenvertaisuuskoulutukseen perustuvaa koulutusta kaikille luottamushenkilöille ja viranhaltijoille, jotta rakenteelliset valtasuhteet tunnistetaan ja puretaan käytännössä.
4. Turvallisen tilan periaatteiden noudattamista seurataan säännöllisesti (vähintään kerran vuodessa tehtävällä anonyymillä kyselyllä ja tilannekatsauksella), ja mahdollisista rikkomuksista laaditaan restoratiivisen oikeuden mukainen toimintamalli.
5. Periaatteet julkaistaan kunnan verkkosivuilla, kokouskutsujen liitteinä ja kaikissa kunnan järjestämissä tilaisuuksissa näkyvästi, jotta ne sitovat myös yleisöä ja sidosryhmäosallistujia.

Perustelut

Nykyinen valtuusto- ja luottamushenkilötyön kulttuuri on rakennettu valkoisen, cis-heteromiesten etuoikeutetun position varaan. Se ylläpitää hiljaista sortoa, jossa marginalisoidut äänet – mustat ja ruskeat ruumiit, queer- ja trans-ihmiset, vammaiset, köyhät, maahanmuuttajataustaiset ja muut intersektionaalisen sarron leikkauspisteissä elävät – joutuvat jatkuvasti todistamaan olemassaolonsa oikeutusta. Mikroaggressiot, mansplaining,

tone policing ja oletukset "neutraalista" keskustelusta ovat arkipäivää, vaikka ne eivät aina näy pöytäkirjoissa. Ne hiljentävät, uuvuttavat ja lopulta syrjäyttävät juuri ne, joiden elämäntodellisuus pitäisi olla päätöksenteon ytimessä.

Turvallinen tila ei ole "herkkähipiäisten" luksusta vaan dekoloniaalinen ja intersektionaalinen vaatimus aidosta demokratiasta. Se tunnustaa, että "neutraali" keskustelu on aina vallanpitäjien määrittelemää. Kun luottamushenkilötyö tehdään turvalliseksi, me emme vain "kuuntele" marginalisoituja – me siirrämme vallan heille. Me luomme tilan, jossa traumaattiset kokemukset eivät estä osallistumista, jossa triggeröivät aiheet käsitellään trigger warningeilla ja jossa anteeksipyyntö ja korjaava toiminta korvaavat puolustusasenteen ja "mielipiteenvapauden" nimissä tapahtuvan väkivallan.

Periaatteet pohjautuvat siihen samaan intersektionaaliseen feminismiin ja woke-herätykseen, joka on jo mullistanut yliopistot (Aalto, Helsinki, Tampere) ja lukuisat järjestöt:

- Kohtaa jokainen avoimin mielin ja hyväntahtoisesti – ilman oletuksia sukupuolesta, etnisyydestä, vammaisuudesta tai seksuaalisuudesta.
- Anna tilaa olla oma itsensä ja määritellä oma kokemuksensa itse.
- Kunnioita erilaisuutta ja vältä kaikenlaista oletusperustaista puhetta.
- Jos loukkaat (tarkoituksella tai ei), ota vastuu, pyydä anteeksi ja korjaa.
- Edistä aktiivisesti kaikkien osallistumista – erityisesti niiden, joiden ääni on perinteisesti vaiennettu.

Ilman näitä periaatteita kunnanvaltuusto ei ole edustava vaan vain uusintaa patriarkaattia, valkoista ylivaltaa ja ableismia. Turvallinen tila on konkreettinen askel kohti oikeudenmukaista yhteiskuntaa, jossa jokainen kunnalle tärkeä ihminen voi tuoda täyden itsensä mukaan päätöksentekoon. Se ei heikennä tehokkuutta – se tekee demokratiasta vihdoinkin toimivan kaikille.

Aloite on ajankohtainen juuri nyt, kun moninaisuus kasvaa ja vaatii, että myös paikallispolitiikka herää.

Parkanossa 28.4.2026

Parkanon perussuomalaiset